

trebno bi pa bilo, da bi se pogovorili in vodila postavili, kako naj bi pisali, da bo tudi naša proza lahko, gladko in lepoglasno tékla, ker na lepoglasje se opira prijetnost in krasnost pisanja in branja.

Vernimo se potem ovinku k „Drobtincam“ nazaj. Lično izdelana pogodba ss. Mahorja in Fortunata, naj starejših pripomočnikov Goriške višji škofije, z obrazom Goriškiga mesta, kinči létašnji tečaj. Po prijaznim „predgovoru“, v katerim g. izdajatelj pisatelje slovenske prosi prikladniga blaga za prihodnje léto, sledi zgodovinopis Ogleja v razjasnjenje pridjane podóbe. Po tem pride „pastirsko ogledalo duhovskim bratom izporočeno“; temu je uversteno „ogledalo slavnih domorodcov“, — za tem sledijo „prigodbe žalostne in vesele“, „prilike in basni“, ogledalo za šolo in domačo rejo otrok — „šolske pesmi z napevi“, „dobrovoljske pesmi“ in „pobožne pesmi“.

Obširni obsežek „Drobtinc“ dokazuje to kazalo; velike vrednosti posamesnih sestavkov se bo vsak bravec sam prepričal. Da je marsiktera „Drobtinca“ veliko več vredna od druge, je gotovo in tudi ne more drugač biti, — nobena pa clo brez cene ni. Slavniga slov. pisatelja gg. knezoškofa hvaliti, bi bilo vode morju prilivati — s posebnim veseljem smo zapazili v létašnjih „Drobtincah“ veliko pridnost in zmožnost častitiga g. korarja Rozmana na polju slov. slovstva. Živijo! „Drobtince“ donesó vsako léto 200 gold. sr. Celjskim šolam, ki jih založnik za prepušenje zaloge plača, in tako so one na vse strani koristne.

Le tiskarnico moramo bolj čistiga natisa opomniti; na nekterih straneh je tako bled, da se komaj bere.

Popolnoma kaj — ali pa raji nič!

Koliko draziga časa se v ljudskih šolah po Slovenski deželi s poveršnim učenjem nemšine, potрати, ki bi se dal z velikim pridam na scer potrebno omiko kmečkih učencov obrniti, je že sto- in stokrat potoženo bilo. Pokažite „Novice“ svojim bravcam živ dokaz, koliko tako prisiljeno učenje izdá v naslednjim zagotovilu (certifikatu), ki ga vam v izvirnim rokopisu (original) *) iz Spodnjiga Štajerskiga pošljem. Spisal ga je nek župan, ki v svoji aboti misli, da že nemško zna, ako nekoliko po nemško čečká, čeravno taciga pisanja nobena živa duša ne razume. Ko bi bil ta mož v svojim maternim jeziku to zapisal, kar je zagotoviti hotel, bi ga bil vsak razumel. Pa nekteri možaki, ki so se brez kaj naučiti 2 ali 3 leta z nemšino mučili, že mislijo, da so veliko več vredni, če le kakošne nemške besede popačiti znajo! „Popolnoma kaj“ — ali pa raji nič! je že marsikteriga zasmehovanja obvarovalo! — Omenjeno zagotovilo se takole glasi; le lastne imena smo izpustili:

Tsultti Vikatt.

Ich abgestanden Gutt vir dieses Leud zu D—. in St. J. als Kramer — und handelsman, mit Spezerain und Schnittwahrn. M—. J—., und Ihnen Frawn sich Erschaünen mitn dem zettl zum Hern Kasier

D—. in St. J. am 17t Sabtember 1850

F. D.

pirger moister

Zastran Linhartoviga nadgrobni-ga spominka.

Naš slavni, léta 1795. umerli roják Linhart, kteriga dela časti učeni svet kakor se tudi prost kmetič nad

*) Vredništvo je sprejelo pričujoči »Tsultti Vikatt«, če ga kdo viditi hoče. Vred.

njimi veselí, ki pozná njegovo „županovo Micko“ in njegoviga „Matička“, počiva pri sv. Krištofu na Ljubljanskim pokopališu pod nadgrobni kamnam; kteri je bil léta 1840. popravljen. Naš verli domorodec, mnogospoštovani g. Mihael Prégl, oskerbnik Križanske komende v Ljubljani, je začel v létu 1838 nabéro za Čopov spominek, kteriga mu je v létu 1840 krasno postavil, ob enim je iz dohodkov te nabíre spominek Vodnika in Linhart, ki vsi blizo skupej počivajo, popravil. Takrat je Prešern, na kteriga grob v Krajnju bo tudi kmalo spominek postavljen, sledečo nadgrobnico nadpisal:

Steze popustil nemškiga Parnasa,
Je pisal zgodbe krajnske star'ga časa.
Komu Matiček, Micka, hči župana,
Ki mar mu je slovenstvo, nista znana?
Slavile, dokler mertvi se zbudijo,
Domače bote ga, Talija, Klijo.

Ta nadgrobnica in celi nadpis sta o 10 létih tako obledila, da potrebuje poprave.

Gosp. Prégl nas je unidan te potrebe opomnil: naj bi se ob enim, ko se bo Prešernu spominek postavil, tudi popravil Linhartov. Blagi nasvét zasluži, de ga spolnemo. Poprava stariga prostiga ne bo veliko stroškov prizadjala; če bi se pa po darovih mnogih rodoljubov več denarja nabralo, bi se utegnil nov spominek postaviti, enak Čopovimu in Vodnikovimu.

Po nasvetu g. Pregelna povabimo tedaj vse rodoljube: naj blagovolijo pripomoči k temu domorodnemu namenu!

Gosp. Prégl je podaril 2 gold.

Dr. Bl.

„ „ 2 „

Vred.

Novičar iz slovenskih krajev.

Iz Celjovca smo zvedili, da poslednje porotne sodbe v Ljubljani, sosebno pa tisti zapisnik iz Krajnja s tistim čudnim prestavkam „und sie legte sich darauf, so generalprokuratorja g. Ulepiča in g. predsednika barona Buffa prepričale, da je treba, da se zapisniki v jeziku zatoženca pišejo, torej sta po lastnim nagibu nasvetovala, da naj bi se vprihodnje zopet, kot se je že iz začetka lanskiga léta godilo, z zatoženci slov. jezika zapisniki v slovenskem jeziku, vendar pa z nemškim prestavkam na strani, spisovali, ker svetovavci nadsodnije Celjovške vsi po slovensko ne umejo. To silno mudivno delo nemškiga prestavljanja bi se lahko opustilo, ako bi se za Slovence v Celjovcu pri nadsodnii poseben „slovensk oddelek“ (slovenischer Senat) napravil; saj je todi pri naj vikši sodnji na Dunaju za Lahe poseben oddelek, za Ilirce poseben i. t. d. Če Krajncam niso hoteli nadsodnije dati, naj bi sl. ministerstvo vsaj to storilo. Pravično bi bilo. —

Iz Št. Andreja na Koroškim. Trudimo se tudi pri nas s Slovenšinoj. Perverga sušca smo imeli v nemškem Št. Andreju slovesno skušnjo v katehetiki. Naučitelj g. korar Jožef Rozman in 9 učencov so se tako slavno in jako skazali, de je bilo veselje. Vsako nedeljo jeden bogoslovcov Slovincam pridiguje, de se privadijo; slovenska družina pa besedo božjo v svojim milim maternim jeziku čuje.

Iz Tersta. * Pri tukajšnjem mornarstvu se je zbrala komisija, ktera ima potrebne reči pripraviti, da bi se u Terstu mali, u Polipa velik arsenal napravil. Svitli cesar je temu delu, ktero bi moglo biti doveršeno u 12 — 16 létih, okol 13 milijonov florinov namenil. Lepa bo ta naprava, ker jadranski Slavjani bodo imeli priložnost se bolj izobraziti in primoženja pridobiti. Ker se pa skorej za gotovo sliši, da Ve-